

Sygn. akt IV U 11/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 listopada 2016r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Jacek Witkowski
Protokolant	st. sekr. sądowy Dorota Malewicka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 listopada 2016r. w S.

odwołania W. Ś.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 12 listopada 2014 r. Nr (...)

w sprawie W. Ś.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 11/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 listopada 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art. 57 w zw. z art. 58 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, odmówił W. Ś. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, albowiem Komisja Lekarska ZUS w orzeczeniu z dnia 23 października 2014r. nie stwierdziła u niej niezdolności do pracy.

Odwołanie od w/w decyzji złożyła ubezpieczona W. Ś., wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W uzasadnieniu wskazano, że ubezpieczona cierpi na liczne schorzenia, w tym obustronny zespół cieśni nadgarstka (stan po operacji – nadgarstka prawego w grudniu 2012r. i lewego – w marcu 2013r.), co skutkuje drętwieniem obu dłoni oraz dużymi dolegliwościami bólowymi, jak również utrudnia w sposób znaczny wykonywanie nawet podstawowych czynności życia codziennego; chorobę zwyrodnieniową z dyskopatią kręgosłupa odcinka szyjnego i lędźwiowego z ograniczeniem jego ruchomości, z przewlekłym i nawracającym zespołem bólowym, który mimo wielokrotnych rehabilitacji nie ustępuje oraz skutkuje osłabieniem siły mięśniowej kończyn dolnych; zwyrodnienie stóp po przebytych urazie stopy prawej (skręcenie stawu skokowego prawego – grudzień 2008r. oraz złamanie tego stawu – wrzesień 2011r.), co utrudnia poruszanie; silne zapalenie w obrębie stawu biodrowego lewego, które skutkowało silnymi dolegliwościami bólowymi; mięśniaki macicy; nadciśnienie tętnicze oraz zaburzenia depresyjne adaptacyjne (leczone farmakologicznie). Zdaniem wnioskodawczyni jej obecny stan zdrowia oraz wiek

uniemożliwiają jej wykonywanie pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami. Zwrócono ponadto uwagę, że została ona zaliczona do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności z wyraźnym wskazaniem, iż obecnie wymaga częściowej pomocy innych osób w związku z ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji spowodowanej stwierdzonymi schorzeniami (odwołanie wraz z załącznikami, k. 1-3 akt sprawy).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powołując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji, a nadto wskazując, że odwołanie nie wnosi do sprawy żadnych nowych dowodów faktycznych i prawnych, które uzasadniałyby zmianę decyzji (odpowiedź organu rentowego na odwołanie k. 4-5 akt sprawy).

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

W. Ś., ur. (...), w dniu 14 sierpnia 2014r. wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z wnioskiem o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Rozpoznając powyższy wniosek organ rentowy skierował ubezpieczoną na badanie przez Lekarza Orzecznika ZUS, który w orzeczeniu z 17 września 2014r. stwierdził, że nie jest ona niezdolna do pracy (orzeczenie z 17.09.2014r., k. 13 a.r.). Od powyższego orzeczenia ubezpieczona złożyła sprzeciw, w związku z czym została skierowana na badanie przez Komisję Lekarską ZUS, która rozpoznała u niej: bóle kręgosłupa L-S bez zespołu neurologicznego, bóle lewego stawu biodrowego i kostki prawej, nadwagę, zespół cieśni nadgarstka obustronny po leczeniu operacyjnym, nadciśnienie tętnicze, mięśniaki macicy oraz zaburzenia nerwicowe. Orzeczeniem z 23 października 2014r. Komisja Lekarska ustaliła, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy (sprzeciw, k.42 akt lekarskich; orzeczenie Komisji Lekarskiej z 23.10.2014r., k.16 a.r.). Powołane orzeczenie stało się podstawą wydania zaskarżonej decyzji z dnia 12 listopada 2014r. odmawiającej W. Ś. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (decyzja z 12.11.2014r., k.18 a.r.).

Ubezpieczona z wykształcenia jest technikiem ogrodnikiem, jednak nigdy nie pracowała w tym zawodzie. W okresie od 7 lipca 1980r. do 30 czerwca 2012r. była zatrudniona w Poczcie Polskiej S.A. w W. w Urzędach Poczтовых w S. na stanowisku asystenta (od 07.07.1980r. i od 01.09.2011r., w tym jako asystent w kantorze wymiany walut i przyjmowania paczek do zagranicy i ds. obrotu towarowego) oraz instruktora (od 17.03.1998r., w tym zgodnie z zakresami czynności jako instruktor ds. radiowo-telekomunikacyjnych, ds. sprzedaży komisowej czasopism, ds. planowania i monitorowania przychodów). Do zakresu obowiązków ubezpieczonej należało m.in. przyjmowanie listów, paczek, wpłat, paczek zagranicznych, obsługa kantora – kupno i sprzedaż walut obcych, obsługa klienta, sprzedaż detaliczna produktów spożywczo-przemysłowych, znaczków pocztowych i skarbowych, dorywczo pomagała przy pracy na ekspedycji, prowadziła kartotekę radiofoniczną i telekomunikacyjną (pisanie rozdzielników na maszynie do pisania, liczenie na maszynie do liczenia z tzw. taśmą drukowaną), przeprowadzała kontrole podległych placówek pocztowych, rozliczała czasopisma sprzedawane w okienkach pocztowych, sprawdzała dokumenty, sprawdzała zgodność zwrotów czasopism ze specyfikacją, niszczyła bądź przygotowywała do zwrotu dołączane do gazet gadżety – płyty z filmami, piosenkami, bajkami, książeczki, wisioriki, wykonywała czynności przy użyciu komputera (okoliczności bezsporne, nadto: świadectwo pracy, k. 23-24 akt organu rentowego za wnioskiem o świadczenie przedemerytalne; wyjaśnienia ubezpieczonej, k. 46v-47 a.s.; dokumenty przesłane przez Poczta Polska S.A., k. 63-73 a.s.).

Orzeczeniem z dnia 28 listopada 2014r. (...) do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w S. zaliczył W. Ś. do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności z powodu przyczyny o symbolu 05-R i 02-P do dnia 28 listopada 2016r., przy czym ustalony stopień niepełnosprawności datowany jest od 10 października 2014r. (kopia orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, k. 3 a.s.).

Zgodnie z art.57 ust.1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 t.j.) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki: jest niezdolny do pracy, ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy, a niezdolność do pracy powstała we wskazanych w powołanym przepisie okresach albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów, przy czym ostatniego wymogu nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do

pracy. W myśl art. 12 ust. 1, 2 i 3 w/w ustawy niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Rozstrzygnięcie o zasadności odwołania ubezpieczonej od decyzji organu rentowego odmawiającej jej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy wymagało ustalenia, czy ubezpieczona jest osobą niezdolną do pracy, a tym samym czy spełnia warunek z art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Podkreślenia wymaga, że w postępowaniu, którego przedmiotem jest przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, koniecznym jest ustalenie stanu zdrowia osoby ubezpieczonej, z którym to stanem związana jest przedmiotowa niezdolność do pracy. Natomiast stan zdrowia osoby ubezpieczonej bezsprzecznie jest okolicznością, dla której ustalenia, niezbędne są wiadomości specjalne, wymagające udziału w procesie biegłych lekarzy. Kluczowa dla tego rodzaju spraw okoliczność stanu zdrowia oraz związana z nim niezdolność do pracy – w przypadku sporu co do tej okoliczności - nie może być ustalana przez Sąd samodzielnie lub wyłącznie na podstawie innych dowodów zgłoszonych przez strony postępowania. Ocena niezdolności do pracy w zakresie wymagającym wiadomości specjalnych musi znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłych posiadających odpowiednią wiedzę medyczną adekwatną do rodzaju schorzeń osoby ubezpieczonej.

Ustalając sporną okoliczność niezdolności do pracy Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych o specjalnościach odpowiadających schorzeniom wnioskodawczyni. Opinie w sprawie zostały sporządzone przez dwa zespoły biegłych: pierwszy zespół biegłych lekarzy ortopedy, kardiologa, ginekologa i psychiatry oraz drugi zespół składający się z lekarzy ortopedy, neurologa i specjalisty z zakresu medycyny pracy. U ubezpieczonej rozpoznano następujące schorzenia: nadciśnienie tętnicze, stan po operacji zespołu cieśni nadgarstka lewego i prawego, zespół bólowy kręgosłupa lędźwiowego na tle zwyrodnieniowym, zwyrodnienie biodra lewego, zaburzenia adaptacyjne, mięśniaki macicy, zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa zwłaszcza segmentu C5-C6 i L5-S1, wczesne zmiany zwyrodnieniowe bioder, niestabilność boczną prawego stawu skokowo-goleniowego. Oba niezależne zespoły biegłych lekarzy jednoznacznie uznali wnioskodawczynię za zdolną do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami i dotychczas wykonywanym zawodem. W opinii uzupełniającej z dnia 7.07.2015r. biegły ortopeda odniósł się do zastrzeżeń ubezpieczonej i wskazał, że przyznany umiarkowany stopień niepełnosprawności nie dyskwalifikuje możliwości podjęcia pracy, gdyż u ubezpieczonej nie występuje ograniczenie do pracy zarobkowej. Zgodnie z postanowieniem w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności W. Ś. może pracować na stanowisku zgodnym z możliwościami psychofizycznymi, czyli również jako pracownik poczty. Staw skokowy prawy poza zniekształceniem obrysu kostki bocznej prawej nie jest ograniczony w zakresie swojej funkcji, a przebyte skręcenie stawu skokowego w 2013r. nie pozostawiło ograniczenia jego ruchomości, zaburzenia chodu, utykania ani innego upośledzenia ruchu. Biegły ten zwrócił uwagę, że zespoły cieśni nadgarstków zostały zoperowane, co niewątpliwie przynosi ulgę w dolegliwościach bólowych i znaczną poprawę funkcjonalną rąk. Nie stwierdzono ograniczenia funkcji ręki prawej i lewej poza niewielkim ograniczeniem zgięcia wskaziciela prawego. Zdaniem pierwszego zespołu biegłych lekarzy kardiologa, psychiatry, ortopedy i ginekologa stan funkcjonalny narządu ruchu i stopień zaawansowania innych schorzeń nie dyskwalifikuje ubezpieczonej do wykonywania pracy, wobec czego nie można uznać jej za niezdolną do pracy (opinia pierwszego zespołu biegłych lekarzy z dnia 30.03.2015r., k. 14 a.s.; opinia uzupełniająca pierwszego biegłego lekarza ortopedy z dnia 7.07.2015r., k. 32-33 a.s.; opinia uzupełniająca pierwszego zespołu biegłych z dnia 15.02.2016r., k. 78-79 a.s.). Z uwagi na dalsze zastrzeżenia ubezpieczonej do dotychczasowych opinii oraz przedłożenie dodatkowej dokumentacji medycznej Sąd dopuścił dowód z opinii innych biegłych ortopedy, neurologa i lekarza medycyny pracy. Kolejny zespół biegłych lekarzy również stwierdził, iż brak jest podstaw do uznania ubezpieczonej za osobę niezdolną do pracy, podzielając w pełni orzeczenie komisji lekarskiej ZUS z dnia 23.10.2014r. oraz wydane dotychczas w sprawie opinie biegłych. Przeprowadzone badanie neurologiczno-ortopedyczne z oceną lekarza medycyny pracy nie ujawniło obecności u ubezpieczonej cech czynnego drażnienia korzeni nerwowych oraz istotnego upośledzenia funkcji kręgosłupa i narządu ruchu, brak jest objawów ubytkowych związanych z

przebyłym obustronnym zespołem cieśni kanału nadgarstka. Schorzenia narządów ruchu oraz nasilenie i stopień zaawansowania pozostałych chorób nie czyni ubezpieczonej niezdolną do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami zawodowymi. Po zapoznaniu się z nową dokumentacją medyczną z 2016r. oraz zarzutami wnioskodawczyni drugi zespół biegłych lekarzy w opinii uzupełniającej podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko. Zwrócono uwagę, że obrazowanie MRI z 19.09.2016r. pozwala rozszerzyć rozpoznanie chorobowe o obecność dyskopatii L1-L2, L3-L4-L5-LS1 wraz z obecnością przepuklin krążkowych. Opis badania potwierdza prawidłowy obraz rdzenia kręgowego i wewnątrzkanałowych korzeni nerwowych. W ocenie biegłych wynik MRI potwierdza również brak schorzeń i chorób mogących skutkować istotnym ograniczeniem ruchomości kręgosłupa w odcinku lędźwiowo-krzyżowym. Biegła z zakresu medycyny pracy podtrzymała opinię o braku niezdolności do pracy. Wydając swoje opinie biegli wzięli pod uwagę wykształcenie ubezpieczonej jako ogrodnika oraz dotychczas wykonywaną pracę asystenta na poczcie (opinia drugiego zespołu biegłych z dnia 6.06.2016r., k. 117 a.s.; opinia uzupełniająca z dnia 3.10.2016r., k. 140 a.s.).

Analizując wszystkie sporządzone w sprawie opinie i opinie uzupełniające, Sąd doszedł do przekonania, że stanowią one miarodajny dowód w sprawie, gdyż wydane zostały po zapoznaniu się przez biegłych z dokumentacją medyczną oraz po przeprowadzeniu badania ubezpieczonej. Opinie są spójne, logiczne i należycie uzasadnione. Z uwagi, że wiodące u ubezpieczonej były schorzenia ortopedyczno-neurologiczne Sąd nie znalazł podstaw do powoływania innych biegłych lekarzy kardiologa, psychiatry i ginekologa. Sporządzone w sprawie opinie dwóch niezależnych zespołów biegłych są ze sobą zbieżne, zatem nie zachodziła potrzeba przeprowadzania dowodu z opinii kolejnego zespołu biegłych, gdyż nie wystąpiły jakiegokolwiek sprzeczności i wątpliwości konieczne do wyjaśnienia, nie zostały również przedłożone żadne nowe dokumenty medyczne. Wprawdzie ubezpieczona wskazała, że nie zgadza się z opinią uzupełniającą drugiego zespołu biegłych lekarzy, wskazując, że nie jest w stanie pracować z uwagi na ból rąk i nóg, lecz nie zgłosiła do niej żadnych merytorycznych zastrzeżeń ani też nie składała nowych wniosków dowodowych w tym zakresie. Samo niezadowolenie osoby ubezpieczonej z prawidłowo sporządzonych opinii nie może zaś stanowić podstawy do przeprowadzania kolejnego dowodu z opinii biegłych lekarzy.

Na marginesie należy wskazać, że niewątpliwie przy ocenie niezdolności do pracy określonej w art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie można pomijać stopnia niepełnosprawności osoby ubezpieczonej ustalonego na podstawie art. 3, art. 4 i art. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. Nr 123, poz. 776 ze zm.). Na gruncie obowiązującego prawa brak jest jednak podstaw do utożsamiania pojęć prawnych „niezdolności do pracy” (art. 12 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS) oraz „niepełnosprawności” (art. 1 i art. 3 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych), skoro każde z tych pojęć posiada odmienną definicję legalną, orzekanie w sprawie ustalenia stopnia „niezdolności do pracy” oraz w sprawie ustalenia stopnia „niepełnosprawności” należą do innych organów i stanowić mają konieczną przesłankę prawną dla ustalenia prawa do korzystania z różnego rodzaju świadczeń lub uprawnień. Z uwagi na to, że definicja prawna pojęcia „niepełnosprawności” w rozumieniu ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych ujęta została szerzej aniżeli definicja prawna pojęcia „niezdolności do pracy” w rozumieniu art. 12 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, stwierdzić należy, iż w konsekwencji każda osoba, która uzyskała orzeczenie „o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy” na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS jest uznawana równocześnie za „osobę niepełnosprawną” stosownie do treści art. 1 pkt 2 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. W pełni zasadne jest przyjęcie, że stwierdzenie konkretnego stopnia niepełnosprawności nie jest tożsame ze stwierdzeniem niezdolności do pracy. Zgodnie bowiem z regulacją zawartą w art. 5 ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych to orzeczenie lekarza orzecznika ZUS o niezdolność do pracy jest taktowane na równi z orzeczeniem o stopniu niepełnosprawności, a nie odwrotnie (por. wyrok SN z dnia 20 sierpnia 2003 r., II UK 386/02 - OSNP 2004 nr 12, poz. 213; wyrok SN z dnia 28 stycznia 2004 r., II UK 222/03 - OSNP 2004 nr 19, poz. 340; wyrok SN z dnia 11 lutego 2005r., I UK 177/04). Skoro zatem „niepełnosprawność” i „niezdolność do pracy” nie są pojęciami tożsamymi, to niewątpliwie nic nie stoi na przeszkodzie, by biegli lekarze – dysponujący odpowiednią wiedzą medyczną - dokonując oceny stanu zdrowia wnioskodawczyni, pomimo orzeczenia umiarkowanego stopnia niepełnosprawności przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności, wobec braku przeciwwskazań i ograniczeń

w podjęciu zatrudnienia zgodnego z posiadanymi kwalifikacjami uznali ją za osobę zdolną do pracy. Co więcej oba zespoły biegłych, wydając swoje opinie, odniosły się do orzeczenia o stopniu niepełnosprawności. Biegli nie kwestionowali przy tym występowania u ubezpieczonej rozpoznanych schorzeń, które mogą powodować dyskomfort w codziennym funkcjonowaniu, niemniej jednak wyrazili stanowisko, że stopień ich zaawansowania nie powoduje niezdolności do pracy w rozumieniu art. 12 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Wobec braku stwierdzenia u ubezpieczonej przez powołanych w sprawie biegłych lekarzy niezdolności do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami, nie została spełniona przesłanka warunkująca przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy określona w art. 57 ust. 1 pkt 1 w/w ustawy. Wskazać przy tym należy, iż wszystkie przesłanki nabycia prawa do renty wymienione w powyższym przepisie muszą być spełnione kumulatywnie, aby prawo to mogło zostać przyznane.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc, odwołanie podlegało oddaleniu.